

Rolnummer : 22
Arrest nr. 27 van 22 oktober 1986

In zake : het beroep tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, ingesteld door de Ministerraad op 4 juni 1985.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit :

de heren voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
de heren rechters L.P. SUTENS, K. BLANCKAERT, W. CALEWAERT, J. WATHELET en J. SAROT,
bijgestaan door de heer griffier L. POTOMS,
en onder voorzitterschap van de heer J. DELVA,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. ONDERWERP VAN DE VORDERING

Bij verzoekschrift van 3 juni 1985, bij ter post aangetekende brief op 4 juni 1985 aan het Hof verzonden, vraagt de Ministerraad het decreet van de Vlaamse Raad van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake grondwaterbeheer geheel of gedeeltelijk te vernietigen, en met name de artikelen 20, § 1, en 23.

II. RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 5 juni 1985 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen overeenkomstig de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bericht voorgeschreven bij artikel 58 van de organieke wet van 28 juni 1983 is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 24 augustus 1985.

De bij de artikelen 59, § 2, en 113 van de organieke wet van 28 juni 1983 voorgeschreven kennisgevingen zijn gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 23 augustus 1985 en aan de geadresseerden bezorgd op 26 augustus 1985 blijkens de datum van het postmerk op de berichten van ontvangst.

De Vlaamse Executieve en de Executieve van het Waalse Gewest hebben respectievelijk op 24 en 25 september 1985 een memorie ingediend.

Bij beschikkingen van 9 januari 1986 en 4 juni 1986 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen verlengd tot respectievelijk 5 juni 1986 en 4 december 1986.

Bij beschikking van 16 april 1986 heeft het Hof beslist dat de zaak in staat van wijzen is en de dag van de terechtzitting bepaald op 7 mei 1986.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven en de advocaten van de partijen zijn van de dag van de terechtzitting in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 17 april 1986 en aan de geadresseerden bezorgd op 18 en 21 april 1986 blijkens de datum van het postmerk op de berichten van ontvangst.

De Ministerraad heeft op 5 mei 1986 ter griffie van het Hof een conclusie neergelegd.

Ter terechtzitting van 7 mei 1986 :

- zijn verschenen :

Mr. J.J. VISEUR, advocaat bij de balie te Charleroi, en Mr. C. WALGRAVE, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel,

Mr. P. VAN ORSHOVEN, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel,

Mr. V. THIRY, advocaat bij de balie te Luik, voor de Executieve van het Waalse Gewest, Kunstlaan 19 H, 1040 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers, de heren L.P. SUETENS en J. WATHELET, verslag uitgebracht;

- heeft Mr. WALGRAVE verklaard dat de Ministerraad zijn op 5 mei 1986 neergelegde conclusie terugtrekt;

- zijn Mr. WALGRAVE, Mr. VAN ORSHOVEN en Mr. THIRY gehoord in hun pleidooien;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

1. Ten aanzien van het aangevochten decreet

1.1. Het bestreden decreet is door de Vlaamse Raad aangenomen op 24 januari 1984. Het is bekrachtigd en afgekondigd op dezelfde datum en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 5 juni 1984.

1.2. Het decreet is in ruime mate een haast letterlijke weergave van de vroegere wetten inzake het grondwaterbeheer.

Het eerste hoofdstuk heeft betrekking op de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging. Het bepaalt de hoofdlijnen van het door de Executieve te voeren beleid.

Het tweede hoofdstuk regelt het gebruik van grondwater, terwijl hoofdstuk III een regeling m.b.t. het toezicht bevat.

In het vierde hoofdstuk wordt de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater overgenomen en gedeeltelijk gewijzigd m.b.t. het Vlaamse Gewest.

Hoofdstuk V van het decreet houdt strafbepalingen in.

In hoofdstuk VI worden diverse wetten inzake de exploitatie en bescherming van het grondwater opgeheven m.b.t. het Vlaamse Gewest.

2. Ten aanzien van de partijen

De partijen in het geding zijn de Ministerraad, die het beroep heeft ingesteld, de Vlaamse Executieve en de Waalse Gewestexecutieve, die beiden een memorie hebben ingediend.

3. Onderzoek van de middelen

a) Ten aanzien van het eerste middel

3.A.1. De Ministerraad voert als eerste middel aan de schending van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

"DOORDAT het decreet in zijn artikel 23 de hypotheekwet van 16 december 1851 wijzigt,

TERWIJL artikel 10 van de bijzondere wet stelt dat de decreten rechtsbepalingen kunnen bevatten waarvoor de Raden niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen onontbeerlijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid;

dat artikel 6 van de bijzondere wet geen bepaling bevat omtrent de bevoegdheid van de Gewesten inzake hypotheek; dat niettemin artikel 23 van het decreet de hypotheekwet van 16 december 1851 wijzigt; dat niet ten genoegen van recht is aangetoond dat deze bepaling onontbeerlijk is voor de uitoefening van de bevoegdheid van de Vlaamse Raad;

dat de decretale wetgever in artikel 10 van de bijzondere wet geen voldoende bevoegdheidsverklaring vindt om de hypotheekwet te wijzigen."

3.A.2.1. De Vlaamse Executieve stelt dat het eerste middel om twee redenen niet ontvankelijk is.

In een eerste grond van niet-ontvankelijkheid voert de Vlaamse Executieve aan dat het middel aan artikel 23 van het bestreden decreet een draagwijdte geeft die het niet heeft. In strijd met de stelling van de Ministerraad, meent de Executieve dat artikel 23 geen wijziging inhoudt van de hypotheekwet.

Artikel 23 van het decreet is - op twee minieme redactiewijzigingen na - de letterlijke weergave van artikel 10 van de wet van 10 januari 1977 waarbij de hypotheekwet werd aangevuld; niet die

bepaling, maar het ontbreken van die bepaling zou de hypotheekwet wijzigen.

Immers, volgens artikel 31, § 2, van het decreet wordt bij de inwerkingtreding van de bestreden bepaling de wet van 10 januari 1977 opgeheven voor het Vlaamse Gewest, zodat meteen ook de daarin vervatte wijzigingen van de hypotheekwet voor het Vlaamse Gewest zouden vervallen. Artikel 23 vangt dit op en heeft voor gevolg dat de hypotheekwet onverminderd van toepassing blijft, aldus de Vlaamse Executieve.

De Vlaamse Executieve voert een tweede grond van niet-ontvankelijkheid aan. Indien de Vlaamse Raad onbevoegd zou zijn om in artikel 23 van het bestreden decreet de regeling van artikel 10 van de wet van 10 januari 1977 over te nemen, dan was de Raad eveneens onbevoegd om in artikel 31, § 2, van het decreet artikel 10 van de wet van 10 januari 1977 op te heffen. De schending van deze laatste bepaling wordt door de Ministerraad evenwel niet aangevoerd. De gecombineerde vernietiging van de artikelen 23 en 31, § 2, - dit laatste in beperkte mate - zou dan leiden tot dezelfde toestand als die beoogd door het decreet.

Aangezien verzoeker bezwaarlijk enig belang kan hebben bij een vernietiging zonder rechtsgevolgen is het middel op grond waarvan deze vernietiging is gevorderd volgens de Executieve andermaal niet ontvankelijk.

3.A.2.2. Wat de grond van de zaak betreft laat de Vlaamse Executieve subsidiair gelden dat het eerste middel ongegrond is.

De Vlaamse Executieve is allereerst van mening dat het op grond van een expliciete bevoegdheid is, de bevoegdheid inzake waterproductie en watervoorziening in de zin van artikel 6, § 1, V, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dat het Vlaamse Gewest artikel 23 van het bestreden decreet heeft kunnen nemen. De Executieve baseert haar argumentatie in hoofdzaak op de parlementaire voorbereiding van dat artikel.

Bijgevolg "bestaat er geen aanleiding tot toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet, kan er a fortiori geen sprake zijn van schending daarvan en is het middel ongegrond."

Subsidiair, voor het geval dat het Arbitragehof die argumentatie mocht verwerpen, voert de Vlaamse Executieve aan "dat het geen twijfel lijdt dat deze bepaling "onontbeerlijk" is voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Raad en derhalve steun vindt in artikel 10 van de bijzondere wet".

Het "onontbeerlijk" karakter als bedoeld in artikel 10 wordt, volgens de Executieve, in de eerste plaats beoordeeld door de decreetgever. Het Arbitragehof oefent terzake slechts een legaliteits- en geen opportuniteitscontrole uit en kan derhalve slechts sanctioneren indien de Raad op kennelijk onredelijke wijze zijn beoordelingsmarge is te buiten gegaan, of indien m.a.w. de bepaling "kennelijk niet bijdraagt tot een doeltreffende uitoefening van de materiële bevoegdheden van de Raad". Ten aanzien van artikel 23 van het bestreden decreet kan zulks bezwaarlijk worden beweerd. Voor het oordeel van de decreetgever moet volgens de Executieve worden verwezen naar de opvatting van de wetgever bij de totstandkoming van de wet van 10 januari 1977. Daaruit blijkt dat de wetgever het voorrecht of de wettelijke hypotheek van het Voorschottenfonds onontbeerlijk heeft geacht om de werking van het Fonds veilig te stellen. Zonder die bepaling zou de regeling haar uitwerking missen of niet doeltreffend zijn.

Die stelling is bevestigd door de regering bij de totstandkoming van artikel 6, § 1, V, 1°, van de

bijzondere wet van 8 augustus 1980. De regering was toen van oordeel, aldus de Executieve, dat het voorrecht of de hypotheek ten voordele van het Voorschottenfonds tot de bevoegdheid van de Gewesten behoorde, niet alleen op grond van de impliciete bevoegdheden, doch ook op grond van artikel 9 van de bijzondere wet dat de Gewesten bevoegd maakt om openbare instellingen op te richten.

Gelet op de gelijkheid tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten besluit de Executieve dat de Vlaamse Raad thans het waterbeleid even goed moet kunnen regelen als de nationale wetgever en derhalve over dezelfde bevoegdheden beschikt.

3.A.3. De Executieve van het Waalse Gewest meent, in hoofdorde, dat het eerste middel niet ontvankelijk is.

Overeenkomstig artikel 30 van het decreet treedt het hoofdstuk IV - waarvan het bestreden artikel 23 een onderdeel is - in werking op de door de Vlaamse Executieve vast te stellen datum.

De verzoekende partij bewijst niet dat dit reeds is gebeurd op de dag dat ze haar beroep tot vernietiging heeft ingesteld.

Uit artikel 1 van de organieke wet van 28 juni 1983 volgt - aldus de Executieve - dat een beroep tot vernietiging niet ontvankelijk is indien het betrekking heeft op een bepaling die de dag, waarop het beroep is ingesteld, nog geen uitwerking heeft, ondanks de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Subsidiair oordeelt de Executieve dat het middel ongegrond is. Verwijzend naar de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en verscheidene adviezen van de Raad van State stelt de Executieve dat de bevoegdheid van de Vlaamse Raad om hoofdstuk IV van het decreet van 24 januari 1984 te stemmen voortvloeit uit artikel 6, § 1, V, 1°, van de bijzondere wet. Deze bepaling verleent de Gewesten bevoegdheid inzake waterproductie en watervoorziening. De verwijzing naar artikel 10 van de bijzondere wet is derhalve overbodig.

In ondergeschikte orde wijst de Executieve er bovendien op dat artikel 10 van de bijzondere wet slechts één methode van interpretatie is naast andere, die eveneens kunnen leiden tot de erkenning van impliciete bevoegdheden voor de Gewesten, zelfs bij gebrek aan een uitdrukkelijke wettekst.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

3.B.1. Wat betreft de grond van niet-ontvankelijkheid van het eerste middel, die door de Waalse Gewestexecutieve is aangevoerd, moet worden opgemerkt dat artikel 2, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983 bepaalt dat de termijn van één jaar voor het indienen van een beroep tot vernietiging ingaat op de datum van bekendmaking van de wet of het decreet. Te dien aanzien is het onverschillig of de bestreden wet of het bestreden decreet in werking is getreden of bindende kracht heeft verkregen. Een beroep tot vernietiging heeft tot doel door het Arbitragehof een eventuele schending van de regels tot bepaling van de bevoegdheid van de diverse wetgevers te laten vaststellen en sanctioneren : die schending - zo er van schending sprake is - bestaat reeds op het ogenblik van de bekendmaking van de aangevochten norm.

3.B.2.1. Wat betreft de eerste grond van niet-ontvankelijkheid van het eerste middel die door de Vlaamse Executieve wordt aangevoerd, moet worden opgemerkt dat, hoewel het juist is

dat artikel 23 van het aangevochten decreet de inhoud niet wijzigt van de artikelen 20, 11, 25bis en 47, die de wet van 10 januari 1977 in de hypotheekwet van 16 december 1851 had ingevoegd, dit echter niet wegneemt dat het Vlaamse Gewest, door de wet van 10 januari 1977, met inbegrip van de in de hypotheekwet ingevoegde bepalingen, geheel op te heffen voor het Vlaamse Gewest, en in een decreet de inhoud van die bepalingen over te nemen, zijn bevoegdheid tot het regelen van die aangelegenheid laat gelden.

3.B.2.2. Wat betreft de tweede grond van niet-ontvankelijkheid die door de Vlaamse Executieve wordt aangevoerd, moet worden opgemerkt dat, zelfs indien, in geval van vernietiging van de artikelen 23 en 31, § 2, van het aangevochten decreet, de wet van 10 januari 1977 weer van kracht zou worden en, wegens de gelijkheid tussen de bepalingen van het decreet en die van de wet, de juridische toestand dezelfde zou zijn als voordien, dan nog het belang van de verzoekende partij bij een vernietigingsberoep voor het Arbitragehof bestaat zodra de vraag rijst of de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, zijn nageleefd.

3.B.2.3. De twee door de Vlaamse Executieve opgeworpen gronden van niet-ontvankelijkheid worden dus verworpen.

Ten gronde

3.B.3.1. De Grondwetgever en de bijzondere wetgever hebben, voor zover zij dienaangaande niets anders bepalen, aan de Gemeenschappen en de Gewesten volledige bevoegdheid toegekend tot het uitvaardigen van regels die eigen zijn aan de aangelegenheden die hun zijn overgedragen, onverminderd het beroep dat zij zo nodig kunnen doen op artikel 10 van de bijzondere wet.

Artikel 6, § 1, V, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 heeft - behoudens de door de bijzondere wetgever opgesomde uitzonderingen - de gehele materie van waterproductie en watervoorziening aan de Gewesten overgedragen.

De Vlaamse gewestelijke decreetgever is aldus in beginsel bevoegd om bepalingen aan te nemen die hij meent te moeten uitvaardigen om zijn beleid in deze aangelegenheid tot een goed einde te brengen.

3.B.3.2. Ten deze heeft de decretale wetgever, zoals voor hem de nationale wetgever, geacht te moeten, met name :

- bepalingen uitvaardigen die de vergoeding van schade veroorzaakt door grondwaterwinning regelen (art. 14);
- een speciaal Fonds oprichten dat aan de slachtoffers van dergelijke schade voorschotten zal verlenen (art. 20);
- ervoor zorgen dat de toegestane voorschotten teruggevorderd worden opdat de middelen van het Fonds op een peil blijven dat het in staat stelt op efficiënte wijze op te treden, en te dien einde ten voordele van het Fonds een wettelijke hypotheek en een voorrecht toekennen die de terugbetaling van de voorschotten waarborgen (art. 23).

Artikel 23 van het bestreden decreet brengt in drie opzichten wijzigingen aan in de hypotheekwet : onder de schuldvorderingen op bepaalde roerende goederen bevoorrecht het de voorschotten die overeenkomstig de wetgeving betreffende de schadeloosstelling voor de schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater, zijn uitgekeerd voor het herstellen van de schade veroorzaakt aan de oogst, ten aanzien van de vruchten van de oogst van het jaar of van de prijs van die oogst; het stelt de rang van dit voorrecht vast door het te rangschikken na de voorrechten, bedoeld in artikel 20, 1° en 2°, van de hypotheekwet; het kent, ten voordele doch op kosten van het Fonds ter voorkoming en vergoeding van schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater, een wettelijke hypotheek toe op de onroerende goederen waarvoor het Fonds voorschotten heeft uitgekeerd overeenkomstig de wetgeving betreffende de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater.

3.B.3.3. Iedere wetgever kan van oordeel zijn aan een schuldvordering die voortvloeit uit bepalingen die hij heeft uitgevaardigd ter regeling van een hem toegekende aangelegenheid, een voorrecht of een hypotheek te moeten verbinden.

Evenwel, uit het feit dat verschillende wetgevers bevoegd zijn om voorrechten in te stellen, die moeten kunnen worden ingepast in eenzelfde rangorde, volgt dat elke wetgever bij het vaststellen van de rang van het voorrecht dat hij instelt, het belang dat hij door het instellen van liet voorrecht beoogt te beschermen, dient af te wegen ten aanzien van de andere belangen die door voorrechten ingesteld door andere wetgevers worden beschermd. Die evenredigheid is in dit bijzonder geval een element van de bevoegdheid van de handelende wetgever. Het Hof dient derhalve uit te maken of de rang die een wetgever heeft toegekend aan een voorrecht, voldoet aan die eis van evenredigheid.

3.B.3.4. De Vlaamse gewestelijke decreetgever, tot het oprichten van het Fonds bevoegd op grond van artikel 6, § 1, V, 1°, en van artikel 9 van de bijzondere wet, heeft gemeend, teneinde de middelen van het Fonds op een peil te behouden dat het in staat stelt op efficiënte wijze op te treden, een hypotheek en een voorrecht te moeten instellen waarvan de grondslag en de rang identiek zijn aan die welke de nationale wetgever eerder al met analoge bedoelingen had vastgesteld.

De decretale wetgever heeft zodoende het evenredigheidsbeginsel waartoe hij gehouden was niet overtreden en is binnen de perken gebleven van zijn bevoegdheid, zonder dat een beroep moet worden gedaan op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Het eerste middel is dus ongegrond.

b) Ten aanzien van het tweede middel

4.A.1. De Ministerraad voert als tweede middel de schending aan van artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 :

"DOORDAT HET DECREET IN ZIJN ARTIKEL 20, § 1, het Fonds dat het creëert, nalaat te klasseren in een van de categorieën (A, B, C) gedefinieerd in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

TERWIJL artikel 13, § 3 van de bijzondere wet stelt dat de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut van overeenkomstige toepassing zijn op de instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschap of het Gewest; dat met artikel 20, § 1, van het decreet van 24 januari 1984 de oprichting van een dergelijke instelling van openbaar nut wordt beoogd en dat bijgevolg de Vlaamse Raad met het oog

op de principiële toepasselijkheid van de regelen vervat in de wet van 16 maart 1954, er hoorde over te beslissen tot welke van de drie categorieën het "Fonds ter voorkoming en vergoeding van schade, veroorzaakt bij het winnen en pompen van grondwater" behoorde;

dat zulks indruist tegen de wil van de wetgever van 1980 (bijzondere wet d.d. 8 augustus 1980) om de toepasselijkheid van alle basiswetten te behouden o.a. op het vlak van de controle op bepaalde instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gewesten en de Gemeenschappen;

dat de Raad van State in zijn advies van 16 juni 1983 over een ontwerp van decreet "houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer" van mening was dat het Fonds diende gerangschikt te worden in categorie A van artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 (Vlaamse Raad, zitting 1983-1984, stuk 224/1, blz. 11);

dat, waar het decreet is afgeweken van voormeld advies van de Raad van State, het alzo manifest in strijd is met het bepaalde in artikel 13, § 3 van de bijzondere wet."

4.A.2.1. De Vlaamse Executieve betoogt in hooforde dat het tweede middel niet ontvankelijk is. Na eraan te hebben herinnerd dat de aan het Arbitragehof toevertrouwde bevoegdheid tot toetsing op machtsoverschrijding niet totaal maar, naar luid van artikel 1 van de organieke wet van 28 juli 1983, beperkt is tot het toetsen van wetten en decreten aan de regels die de respectieve bevoegdheid bepalen van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, laat de Executieve gelden dat artikel 13, § 3, van de bijzondere wet waarvan de Ministerraad de schending aanvoert, geen bevoegdheidsverdelende regel is : de Ministerraad vecht ter ondersteuning van zijn beroep niet de bevoegdheid van de Vlaamse Raad maar de onvolledigheid van de regeling aan. Vervolgens merkt de Vlaamse Executieve op dat de Gemeenschappen en de Gewesten - mede op grond van hun autonomie en van de bevoegdheid die hen m.b.t. het oprichten van instellingen in artikel 9 van de bijzondere wet is toegekend - over een discretionaire beoordelingsmacht beschikken om hun instellingen een andere juridische vorm te geven dan die welke is bepaald in de wet van 16 maart 1954. Zelfs al mocht dit oordeel van een Gemeenschap of een Gewest kennelijk onredelijk zijn, dit dan nog geen schending zou inhouden van de door artikel 1, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983 bedoelde regels. Tenslotte wijst de Executieve er nog op dat "het afwijken van het advies van de Raad van State", waarvan melding in het tweede middel, bezwaarlijk als een onwettigheid, laat staan een bevoegdheidsoverschrijding, kan worden beschouwd.

4.A.2.2. Subsidiair acht de Executieve het middel om verscheidene redenen niet gegrond.

"- Artikel 13, § 3, van de bijzondere wet heeft enkel voor gevolg dat de wet van 16 maart 1954 van toepassing is, indien de Raden, die op grond van artikel 9 van de bijzondere wet gemachtigd zijn om de bedoelde instellingen op te richten en hun organisatie te regelen, dit zo beslissen of althans daarover niet anders beslissen. Het gaat om een discretionaire bevoegdheid van de Raden en geenszins om een verplichting.

- Zelfs al mocht de wet van 16 maart 1954 krachtens artikel 13, § 3, van de bijzondere wet op alle instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschappen of Gewesten van toepassing zijn, dan nog zou het decreet deze bepaling niet hebben geschonden, aangezien nergens wordt bepaald dat het opgerichte Fonds niet onder de wet van 16 maart 1954 zou ressorteren.

- Er bestaat evenmin een grondwettelijk of wettelijk voorschrift dat de Raden verplicht te preciseren dat de instellingen die ze oprichten behoren tot categorie A, B of C van de wet van 16

maart 1954.

- Tenslotte mist het tweede middel volgens de Executieve ook feitelijke grondslag. Het expliciet aanduiden van de toepasselijke categorie van de wet van 16 maart 1954 - wat niet verplicht is - is bovendien overbodig omdat uit de aard en de kenmerken van de instelling duidelijk blijkt dat het gaat om een instelling van categorie A."

4.A.3. De Waalse Gewestexecutieve werpt een grond van niet-ontvankelijkheid op : evenals het eerste middel zou het tweede middel niet ontvankelijk zijn in zoverre het strekt tot vernietiging van een bepaling die, op de dag dat het beroep is ingesteld, nog niet in werking was getreden.

In ondergeschikte orde concludeert de Executieve tot de ongegrondheid van het middel.

De Vlaamse Raad was vrij de door hem gewenste kwalificatie te geven aan de instelling opgericht bij artikel 20, § 1, van het bestreden decreet. Dit volgt in de eerste plaats uit artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dat de Gewesten toestaat instellingen op te richten en de organisatie ervan te regelen.

Bovendien blijkt uit de parlementaire voorbereiding van artikel 6 § 1, V, 1°, van de bijzondere wet dat alle aangelegenheden die het voorwerp uitmaakten van de wet van 10 januari 1977 - inclusief de oprichting van een speciaal Fonds - aan de Gewesten zijn overgedragen.

Art. 13, § 3, van de bijzondere wet is enkel verenigbaar met het beginsel van de autonomie van de Gewesten indien men aanneemt dat de gewestelijke wetgever net zoals de nationale wetgever gemachtigd is die instellingen niet onder te brengen in één van de in de wet van 16 maart 1954 vermelde categorieën en ze te onderwerpen aan de door hem geschikt geachte controleregels.

De Executieve wijst er verder ook op dat het middel alleszins alleen strekt tot vernietiging van één bepaling, met name artikel 20, § 1, van het decreet.

Ten aanzien van de bevoegdheid van het Hof

4.B.1. Luidens artikel 1, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983 "(doet) het Arbitragehof (...), bij wege van arrest, uitspraak op de beroepen (...) strekkende tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet of een decreet wegens schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten".

De regel waarvan de Ministerraad de schending aanvoert, is artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

Om de bevoegdheid van het Hof te bepalen, moet uitspraak worden gedaan over de vraag of artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 al dan niet een regel is die door of krachtens de Grondwet is vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt : "De bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut zijn van overeenkomstige toepassing op de instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschap

of het Gewest".

Artikel 13, § 3, maakt deel uit van Titel II van de bijzondere wet, getiteld "De bevoegdheden". De diverse bepalingen van die titel vormen een geheel en mogen dus niet afzonderlijk worden gelezen met abstractie van de verbanden die bestaan tussen die bepalingen onderling en tussen die bepalingen en het algemeen doel ervan.

Nadat met de artikelen 4, 5, 6 en 7 materiële bevoegdheden werden toegekend, heeft de bijzondere wetgever in de daarop volgende artikelen van Titel II hoofdzakelijk gehandeld over de middelen waarmee de daadwerkelijke uitoefening van de vermelde materiële bevoegdheden gerealiseerd kan worden. Onder die bepalingen zijn er sommige eveneens rechtstreeks bevoegdheidstoewijzend, andere daarentegen strekken ertoe het gebruik dat door de decretale wetgever van deze laatste kan worden gemaakt, te beperken of te moduleren. Al deze regels dienen te worden beschouwd als regels die de onderscheiden bevoegdheid bepalen van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Artikel 13, § 3, van de bijzondere wet begrenst de bevoegdheid van de Gemeenschappen en de Gewesten om de controle te regelen op de instellingen van openbaar nut die van hen afhangen.

Bijgevolg is artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen in de zin van artikel 1 van de organieke wet van 28 juni 1983 een krachtens de Grondwet vastgestelde regel voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

De exceptie van onbevoegdheid wordt verworpen.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

4.B.2. Op de door de Waalse Gewestexecutieve opgeworpen exceptie van ontvankelijkheid is bij het onderzoek van het eerste middel geantwoord.

Ten gronde

4.B.3. Volgens de Ministerraad schendt het decreet artikel 13, § 3, van de bijzondere wet omdat het verzuimt het Fonds in een van de in de wet van 16 maart 1954 omschreven categorieën onder te brengen.

Artikel 20 van het aangevochten decreet bepaalt :

"§ 1. Er wordt een "Fonds ter voorkoming en vergoeding van schade veroorzaakt bij het winnen en pompen van grondwater" opgericht, hierna "Fonds" genoemd.

§ 2. Dit Fonds heeft rechtspersoonlijkheid en wordt beheerd door de Vlaamse Executieve".

In het aangevochten decreet kan geen bevoegdheidsoverschrijding worden aangetroffen. Daar het decreet geen eigen controleregels instelt, kan artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 rechtstreeks toepassing vinden.

In het huidige geval blijkt zowel uit de tekst zelf van het decreet van 24 januari 1984, als uit de

parlementaire voorbereiding ervan, dat de decreetgever het door het bestreden artikel 20, § 1, opgerichte Fonds geenszins heeft willen onttrekken aan het stelsel van de wet van 16 maart 1954.

De aard zelf van de opgerichte instelling die, krachtens het decreet, door de Executieve wordt beheerd, enerzijds, en de parlementaire voorbereiding van het aangevochten decreet, anderzijds, tonen aan dat de decreetgever impliciet maar zeker de genoemde instelling in categorie A van de wet van 16 maart 1954 heeft ondergebracht.

Vermits enerzijds artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 niet de verplichting behelst om elke door het decreet opgerichte instelling waarop dat artikel van toepassing is, uitdrukkelijk te rangschikken onder een van de bij de wet van 16 maart 1954 bepaalde categorieën, en nu anderzijds het aangevochten artikel 20, § 1, van het decreet van 24 januari 1984 geenszins de overeenkomstige toepassing van de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 uitsluit, is het tweede middel niet gegrond.

Om die redenen,

Het Hof

verwerpt het beroep tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 24 januari 1984 "houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer", dat op 4 juni 1985 door de Ministerraad is ingesteld.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, conform artikel 55 van de wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 22 oktober 1986.

De griffier,
Lucien POTOMS

De voorzitter,
Jan DELVA